

SVEA HOVRÄTT
Avdelning 01
011107

DOM
2022-04-29
Stockholm

Mål nr
B 132-22

Sid 1 (4)

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Mora tingsrätts dom den 8 december 2021 i mål nr B 594-21, se bilaga A

PARTER (antal tilltalade 1)

Motpart (Åklagare)

Assistentåklagare Hanna Moberg
Åklagarmyndigheten
Åklagarkammaren i Falun

Motpart (Målsägande)

Sekretess NN3, se Partsbilaga sekretess
Sekretess

Företrädd av åklagaren

Klagande (Tilltalad)

ERIK Olov Låks, 20011006-5331
Hotellgatan 56 A Lgh 1203
827 32 Ljusdal

Ombud och offentlig försvarare: Advokat Jan Nyman
Nymans Advokatbyrå AB
Box 24
824 21 Hudiksvall

SAKEN

Kränkande fotografering

HOVRÄTTENS DOMSLUT

1. Hovrätten ändrar tingsrättens dom på så sätt att hovrätten
 - a) frikänner Erik Låks från åtalet för kränkande fotografering den 21 februari 2021,
 - b) avslår Sekretess NN3:s skadeståndsyrkande,
 - c) befriar Erik Låks från skyldigheten att betala en avgift enligt lagen (1994:419) om brottsofferfond, och
 - d) befriar Erik Låks från skyldigheten att till staten betala tillbaka kostnaden för försvararen i tingsrätten.
2. Vad tingsrätten förordnat om sekretess ska fortsätta att gälla.

Dok.Id 1802718

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 670 10 E-post: svea.hovratt@dom.se www.svea.se		måndag – fredag 09:00–16:30

3. Sekretessbestämmelsen i 21 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska vara fortsatt tillämplig på uppgifter om Sekretess NN3:s identitet i partsbilagan till denna dom.
 4. Jan Nyman får ersättning av staten med 4 506 kr. Av beloppet avser 3 605 kr arbete och 901 kr mervärdesskatt. Staten ska slutligt svara för denna kostnad.
-

YRKANDEN I HOVRÄTTEN

Erik Låks har yrkat att hovrätten ska frikänna honom från åtalet och avslå Sekretess NN3:s skadeståndsyrkande.

Åklagaren och Sekretess NN3 har motsatt sig att tingsrättens dom ändras.

Målet har avgjorts utan huvudförhandling.

HOVRÄTTENS DOMSKÄL

Hovrätten har tagit del av samma bevisning som tingsrätten.

Av 4 kap. 6 a § första stycket brottsbalken framgår att den som olovligen med tekniskt hjälpmedel i hemlighet tar upp bild av någon som befinner sig bl.a. inomhus i en bostad döms för kränkande fotografering. Upptagningen ska avse en annan levande människa. Även *förberedelse* till kränkande fotografering är kriminaliserat genom 4 kap. 9 b § brottsbalken, vilket dock inte är fallet avseende *försök* till kränkande fotografering (jfr 4 kap. 10 § brottsbalken). Beträffande frågan om även försök till kränkande fotografering skulle kriminaliseras, ansåg regeringen att en kriminalisering av försök i praktiken skulle ha relativt liten betydelse (se prop. 2012/13:69 s. 35 f.).

Erik Låks har vidgått att han filmat sin kamrat, vilken inte omfattas av gärningsbeskrivningen, men invänt att målsäganden inte tagits upp på filmen. Även om det inte finns något krav på att en person som tagits upp på bild går att identifiera anser hovrätten att en förutsättning för straffansvar är att personen åtminstone till viss del tagits upp på bild. Det är utrett att Erik Låks filmat in i det aktuella rummet i vilket bl.a. målsäganden befann sig. Genom Engla Grund Nilssons och Vanja Starks uppgifter, vilka det inte finns skäl att ifrågasätta, framgår vidare att Erik Låks gjort vissa uttalanden som i någon mån talar för att bildupptagningen även innefattat målsäganden. Som tingsrätten anför har det dock inte lagts fram någon kopia av den aktuella filmen och ingen av de hörda personerna har berättat att de sett målsäganden på filmen eller "omslaget" till densamma. Mot denna bakgrund är det enligt hovrätten inte ställt utom rimligt tvivel att Erik Låks tagit upp målsäganden på bild. Erik Låks ska mot den bakgrunden frikännas från ansvar för kränkande fotografering.

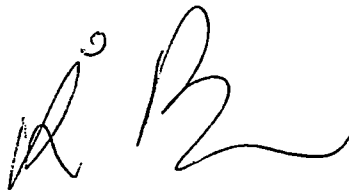
Med hänsyn till utgången i skuldfrågan ska Sekretess NN3:s skadeståndsyrkande ogillas.

Det finns skäl att besluta om fortsatt sekretess på det sätt som framgår av domslutet.

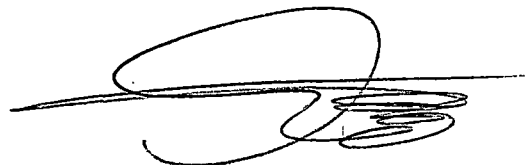
Den ersättning som försvararen begärt är skälig. Med hänsyn till utgången i målet ska Erik Låks befrias från skyldighet att betala försvararkostnaden i tingsrätten. Även kostnaden för försvararen i hovrätten ska stanna på staten.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B

Överklagande senast 2022-05-27

Charlotte Edvardsson

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Åsa Bokström och Charlotte Edvardsson samt tf. hovrättsassessorn Oskar Nellström, referent.

MORA TINGSRÄTT

Rotel 6

Rotel 6:1

DOM

2021-12-08

meddelad i

Mora

Mål nr: B 594-21

PARTER (Antal tilltalade: 1)**Tilltalad**

ERIK Olov Låks, 20011006-5331

Brunos

Rödmyra Hans-Ersvägen 16

827 53 Järvsö

Offentlig försvarare:

Advokat Jan Nyman

Nymans Advokatbyrå AB

Box 24

824 21 Hudiksvall

Åklagare

Kammaråklagare Nina Friman Björk

Åklagarmyndigheten

Åklagarkammaren i Borås

Box 624

503 15 Borås

Målsägande

Sekretess NN3, se Partsbilaga sekretess

Sekretess

Företrädd av åklagaren

DOMSLUT**Brott som den tilltalade döms för**

Kränkande fotografering, 4 kap 6 a § 1 st brottsbalken

2021-02-21

Påföljd m.m.

Dagsböter 40 om 290 kr

Lagrum som åberopas

29 kap 7 § 1 st brottsbalken

Skadestånd

Erik Låks ska betala skadestånd till Sekretess NN 3 med 5 000 kr jämte ränta på beloppet enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 21 februari 2021 till dess betalning sker.

Om domstolens behandling av personuppgifter, se www.domstol.se/personuppgifter. Kontakta oss för information på annat sätt.

Besöksadress
Strandgatan 10

Telefon
0250-296 00

Öppettider
måndag - fredag
08:00-16:00

Postadress
Box 31
792 21 Mora

E-post
mora.tingsratt@dom.se

Webbplats
www.moratingsratt.domstol.se :För info. om tingsrättens personuppgiftsbehandling GDPR

Sekretess

Sekretessen enligt 21 kap 1 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska även i fortsättningen vara tillämplig på de uppgifter som förebringats vid huvudförhandlingen inom stängda dörrar och som kan röja identiteterna hos NN3. Detta innefattar såväl identitetsuppgifter som uppgifter som kan leda till att identiteten kan klarläggas genom vid huvudförhandlingen förebringade handlingar och i digitala inspelningar av ljud och bild vid förhör. Angiven sekretessbestämmelse ska också vara tillämplig på NN3:s identitetsuppgifter i parts/sekretessbilagan till domen.

Brottsofferfond

Den tilltalade åläggs att betala en avgift på 800 kr enligt lagen (1994:419) om brottsofferfond.

Ersättning

Jan Nyman får ersättning av staten med 7 645kr. Av beloppet avser 4 475 kr arbete, 1 305 kr ersättning för tidsspillan, 336 kr ersättning för utlägg och 1 529 kr mervärdesskatt. Erik Låks ska återbetala hela denna kostnad till staten.

MORA TINGSRÄTT
Rotel 6
Rotel 6:1

DOM
2021-12-08

Mål nr: B 594-21

YRKANDEN M.M.

Åklagaren har i stämningsansökan daterad 2021-09-17 yrkat ansvar samt framställt enskilt anspråk enligt följande.

Åtalspunkt 1

1.1 KRÄNKANDE FOTOGRAFERING (5000-K210864-21), 4 kap 6 a § 1 st
brottsbalken, Erik Låks

Gärning

Erik Låks har olovligen och i hemlighet filmat NN 3 när NN 3 befann sig inomhus i ett sovrum och hade samlag med en annan person. Det hände den 21 februari 2021 på Bengtsvägen 3, Sollerön, Mora kommun.

Erik Låks begick gärningen med uppsåt.

Enskilda anspråk

NN 3 yrkar skadestånd av Erik Låks med 5 000 kronor. På beloppet yrkas ränta enligt 4 § 5 st och 6 § räntelagen (1975:635) från dagen för brottet till dess full betalning sker. Yrkandet avser:
- Kränkning: 5 000 kronor

DOMSKÄL

Skuldfrågan m.m.

Erik Låks har förnekat gärningen och bestritt det enskilda anspråket men vitsordat beloppet som skäligt i och för sig.

Vid huvudförhandlingen har på åklagarens begäran målsägandeförhör ägt rum med NN3 och vittnesförhör med Engla Grund Nilsson och Vanja Stark. Förhör har även ägt rum med Erik Låks.

De hörda har i huvudsak uppgivit följande.

NN3

Hon var med några tjejkompisar den aktuella kvällen. De kom i kontakt med ett gäng killar och de bestämde sig för att åka till dem, vilket de gjorde. De var där ett tag. Hon gick upp på det aktuella rummet. Hon märkte bara att någon öppnade dörren två gånger vid olika tillfällen. Hon såg inte vad som hände utan tänkte att någon bara råkat gå in men gick ut igen då vederbörande såg att de var där. Hon såg bara ljuset av att någon öppnade dörren. Hon såg ingen person, kamera eller mobil. Hon uppfattade inte att det filmades. Hon var med en kille på rummet och de hade samlag. Dörren var på samma sida som sängen. Det var en liten garderob mellan sängen och dörren. Hon försökte täcka sig med ett täcke när det kom in någon. Hela hennes kropp var inte bakom garderoben. Hon vet inte om hon hade täcket på sig eller om hennes huvud doldes bakom garderoben. Sängen stod ut från väggen. Garderoben gick från golv till tak. Hon hade huvudet upp/ in mot väggen. Det var mörkt i rummet men ljust i rummet när dörren öppnades. Hon tror att det kan ha varit en taklampa tänd utanför. Efter ett tag öppnade en av hennes kamrater, Saga Grund Nilsson, dörren och sa att de måste gå därifrån för att någon filmat dem. Hon klädde på sig och gick ned till de andra. Hon frågade varför de filmat. Erik sa att det var han som filmade. De talade en ganska lång stund. Eriks kompis var ganska sur. De bestämde sig för att åka därifrån. Hennes kompisar sa att de raderade videofilmerna men sedan finns det ju något som heter senast raderade och hon vet inte om kompisarna varit där och raderat eller om det finns video på snapchat, så hon vet inte. Vad hon kommer ihåg sa inte Erik varför han filmade eller vad han skulle ha filmen till.

Åklagaren har i samband med förhöret med NN3 föredragit följande utdrag ur förhørsprotokoll med henne från den 9 mars 2021.

Sidan 5; "...medan Erik är lugn och berättar att han filmade för att han tyckte att filmen hade varit kul att visa upp dagen efter för sin kompis Pontus."

När åklagaren har läst upp det aktuella utdraget har NN3 uppgett att hon kommer ihåg det nu. Uppgiften kom från Erik. Det var Erik som sa det.

Hon var arg och ledsen efter detta. Hon ser ingen mening med att göra något sådant. Hon kände att det inte fanns någon respekt om man gör något sådant. Hon visste inte var filmerna fanns och hon hade inte kontroll över filmerna som kunde komma ut på internet. Det var väldigt jobbigt i början. Hon har även efter händelsen funderat på om hon kommer att se filmen någonstans. Hon har inte sett någon bild/film

Hon var onykter som alla andra. Direkt detta hände blev hon som nykter igen.

Erik Låks

De åkte till Gesunda över helgen för att åka skidor och hitta på aktiviteter. De kom dit på fredagen. De drack på kvällen. På lördagen åkte de skidor och drack alkohol. Därefter spelade de bowling och åt mat. Sedan åkte de tillbaka till stugan för att fortsätta dricka. Någon av kompisarna hade kontaktat tjejgänget från Mora som ville komma och festa med dem. Tjejerna kom lite senare på kvällen. De drack och så. Han var jättefull och har minnesluckor. Han såg sin kompis, Pontus, hänga med någon tjej vid köksbordet. Han uppfattade sedan att Pontus var borta. Han gick och letade efter Pontus i sovrummet på övervåningen. Han startade en film på telefon och då startade blixten automatiskt på telefonen. Han gick in och tittade. Han svepte med telefonen och när blixten lyste på Pontus var denne naken och han uppfattade vad som hände då han såg Pontus stå naken i sängen. Sängen stod längs en vägg. Pontus stod på knä längs bort i sängen sett från garderoben. Han förstod att något hände. Han såg ingen ytterligare person. Han vet inte vad han tänkte att han skulle filma. Det kan stämma att filmningen har varit straxt efter midnatt. De hade en snapchatgrupp och de filmade hela dagarna och kvällarna. Han avslutade videon och gick ut. NN3:s tejkompisar kom fram och frågade om han filmat. Han tog upp telefonen och så tog de bort/raderade videofilmerna. Han kommer ihåg att det även gick in på senast raderade i bilder och

MORA TINGSRÄTT
Rotel 6
Rotel 6:1

DOM
2021-12-08

Mål nr: B 594-21

raderade. Han har inget minne av att ha sagt till NN3 att det skulle vara kul att visa upp för Pontus dagen efter.

Åklagaren har i samband med förhöret med Erik Låks föredragit följande utdrag ur förhörsprotokoll med denne från den 7 maj 2021.

Sidan 17; "Erik svepte med mobilens lampa över rummet, och han "såg ett samlag"; han såg att Pontus stod på knä, naken, i den ena sängen. Erik uppger att "han aldrig såg tjejen", men att han ändå kunde dra slutsatsen vad som var på gång då han såg Pontus stå naken i den ställningen som han gjorde."

När åklagaren har läst upp det aktuella utdraget har Erik Låks uppgett att han såg Pontus stå helt naken på knä som man gör i en sexställning och han uppfattade/drog då slutsatsen att något hände och då avslutade han videon. Han har inget minne av att han varit inne flera gånger i rummet. Om man sparar en video kan den dubbelsparas. Han har för sig att han filmade i snapchat, det blir då först en video som man sedan kan lägga ut. När han såg vad det var valde han att inte lägga ut den. Han har inte tittat på filmen.

Engla Grund Nilsson

Hon har sett vad som har hänt. Det var ett tag sedan. De kom dit på kvällen. Hon minns ej vid vilken tid. I början hade de jättekul och det var jättebra stämning. Det gick någon timme. Hon visste att NN3 var på övervåningen med en kille i det rum som fanns där. De andra tjejerna var på nedervåningen. Hon gick upp. Om hon inte minns fel stod hon i trappen eller på övervåningen. Hon såg att en kille, som antingen gick ut ur rummet eller bara stängde dörren, höll i sin telefon och skrattade samtidigt som han upprepade gånger sa "jag fick det på film". Killen, som tyckte det var jättekul, visade telefonen för sin kompis som också var där. Båda skrattade väldigt mycket. Hon har för sig att kompisen bad den andre att skicka filmen vilket denne gjorde direkt. Hon förstod vad det handlade om då NN3 befann sig i rummet med en kille. Hon gick ned för trappen till en av sina tjejkompisar och berättade för henne att hon trodde att de

MORA TINGSRÄTT
Rotel 6
Rotel 6:1

DOM
2021-12-08

Mål nr: B 594-21

filmade när de ”låg”. Kompisen blev jättearg. Det kom en till tjejkompis som de berättade för. De gick sedan upp för trappen. Hon har för sig att killarna då var på väg ned. Alla stannade i trappen. De ifrågasatte om de filmade när de låg. Hon har för sig att killarna sa nej, hon sa men jag hörde vad ni sa när ni gick ut ur rummet. Hon har för sig att de svarade att de inte gjorde det. Hon sa att hon hörde vad de sa och att hon såg att han gick ut från rummet. Hon har för sig att de bad dem visa sina kamerarullar och memories på snap. Då gjorde killarna det. Filmerna var där. Killarna ville inte visa filmerna av respekt för sin killkompis. De fick inte se filmerna men att filmerna fanns där och de sa att de skulle radera direkt och från senast raderade i bilder vilket de gjorde. Det var film på två olika telefoner. Hon vet inte om den ena killen hade bara på snap och den andra killen hade i kamerarullen. NN3 visste fortfarande inte om att det hade hänt. Hon tror att hon öppnade dörren och berättade för NN3 vad som hänt. NN3 var jätteupprörd och arg då det inte var okej. De bestämde sig för att åka därifrån. NN3 ville fråga killen varför han filmat när de låg. Killen som filmat blev jätteupprörd och slog en näve genom en dörr. Hon minns inte varför han var så arg. En av tjejkompisarna pratade med många av den misstänktes vänner som sa att det inte var okej.

Den som filmat tyckte väl att det var kul. Killen sa att de bara filmat kompisen men inte tjejen. Killen kan omöjligt bara ha fått med killen.

Vanja Stark

De hade varit på festen ett par timmar. Hon uppfattade att det hände något tumult på övervåningen. NN3 stormade ut från lägenheten de var i. Engla eller Saga hade berättat att någon filmat NN3. De förstod att killarna filmat NN3 och killen i rummet. Hon började gå mot trappen till övervåningen. Hon och Jonna mötte två killar i trappen. De bad killarna att ta bort filmerna från deras mobiltelefoner. De hade var sin mobiltelefon som de tog fram. Man såg tydligt i kamerarullen på mobiltelefonerna att det fanns fler filmer som tagits genom en dörrspringa. De såg att filmerna togs bort från mobiltelefonerna. Killarna ville inte visa filmerna varför de bara såg omslaget. Hon tror inte heller att de bad killarna visa filmerna. De var ganska upprörda och bad

dem ta bort filmerna då de ville skydda NN3. På omslaget såg man att de stått utanför rummet och att det var filmat genom en öppen dörr. Man såg en skymt av killen som NN3 var med på omslaget av filmen. Det blev en diskussion. De flesta som var där visste om vad som hänt. Killarna erkände direkt att de filmat och de bad om ursäkt flera gånger. Killarna sa också att de gjort det för att killen som de var med fyllde år samma dag eller dagen därpå. Killarna tyckte att det var roligt att denne fick till det på sin födelsedag. Hon minns inte vem som sa det. En kille blev väldigt upprörd och slog handen i en dörr. Hon minns inte vem av dem det var.

Åklagaren har i samband med förhöret med Vanja Stark föredragit följande utdrag ur förhörsprotokoll med henne från den 24 mars 2021.

Sidan 12; " Vanja berättar att Erik sa att det hela var på skämt och tanken med att filma var för att kompiserna fyllde år och "fick till det", Erik sa att det var en rolig grej. Vanja uppger att Erik erkände att han filmade sexet mellan NN3 (tingsrättens benämning) och hans kompis."

När åklagaren har läst upp det aktuella utdraget har Vanja Stark uppgett att det stämmer. Idag kommer hon inte ihåg exakt vad som sades. Hon mindes bättre i mars. Hon har inte hört att killarna sagt att de bara filmade kompisens kuk. NN3 var jätteupprörd och ledsen. Hon har aldrig sett NN3 så arg någon gång. NN3 tyckte det var jobbigt de närmsta dagarna. NN3 har inte mått jättebra.

De hade druckit. Hon vet inte hur många enheter hon hade druckit. Hon var inte jättefull och brukar inte bli så full. Hon skulle tro att grabbarna också var berusade. Han skulle bedöma Engla som nyktrast i sällskapet.

Tingsrätten gör följande bedömning

Av 4 kap. 6 a § första stycket brottsbalken följer såvitt nu är av intresse att "[d]en som olovligen med tekniskt hjälpmedel i hemlighet tar upp bild av någon som befinner sig inomhus i en bostad (...) döms för kränkande fotografering". I bestämmelsens andra och tredje stycke följer begränsningar av det straffbara området som inte aktualiseras i

den förevarande situationen. I subjektivt hänseende krävs uppsåt beträffande samtliga gärningsrekvisit.

Bestämmelsen syftar till att skydda den personliga integriteten och utgår från att alla människor har rätt till en personlig sfär inom vilken olovlig avbildning är att uppfatta som ett intrång helt oberoende av bildens innehåll (jfr prop. 2012/13:69 s. 27 ff.). Vad som straffbeläggs är själva fotograferandet.

Straffbestämmelsen är avsedd att vara teknikneutral, dvs. omfatta såväl fotografering som filmning och annan bildupptagning. Det innebär att inspelning med kamera i mobiltelefon liksom inspelning med videoteknik samt bildupptagning med webbkamera eller tv-kamera för direktsändning omfattas (se propositionen 2012/13:69 sidorna 23 och 39 samt rättsfallet NJA 2018 sidan 844).

Bildupptagningen måste, för att straffansvar ska kunna komma i fråga, ha skett på ett sätt som kunnat medföra att den fotograferade inte uppfattade att han eller hon blev fotograferad. Avgörande är om bildupptagningen sker i hemlighet för den fotograferade. Enligt förarbetena avses med uttrycket i hemlighet att den tekniska utrustningen antingen hålls helt dold för den fotograferade eller att denne i vart fall är totalt omedveten om att den är i gång (a. prop. s. 40). I detta ligger att bildupptagningen kan ske genom att gärningsmannen utnyttjar det förhållandet att den fotograferade saknar vetskap om eller inte är uppmärksam på att en upptagning sker.

Det är åklagaren som har bevisbördan för att den tilltalade har gjort sig skyldig till den åtalade gärningen. Det krävs för en fällande dom att det är ställt utom rimligt tvivel att den tilltalade har begått gärningen. Beviskravet kan uttryckas även på det viset, att det ska vara praktiskt taget uteslutet att det har gått till på något annat sätt än det som åklagaren har hävdad.

Som ett första steg ska domstolen pröva om värdet av den bevisning som åklagaren har åberopat till stöd för sitt bevisstema (dvs. gärningsbeskrivningen) är så stark att det räcker för att bevisstemat ska vara styrkt. Endast om denna bevisning har en sådan

styrka finns det anledning för domstolen att i ett andra steg pröva om den tilltalades berättelse antingen motbevisar det som har lagts den tilltalade till last eller i vart fall tar sådan kraft från de bevisfakta som talar för bevistemat att beviskravet för en fällande dom inte är uppnått. Bevisbedömningen ska avslutas med en övergripande och slutlig sammanvägning av bevisningen.

Det står klart genom vad målsäganden NN3 har berättat, att hon inte gett sin tillåtelse till Erik Låks, att filma henne vid det aktuella tillfället då hon befann sig i en bostad samt att målsäganden NN3 medan inspelningsfunktionen och blixten på Erik Låks mobiltelefon var påslagen saknat vetskap om och inte heller varit uppmärksam på att Erik Låks svept med sin mobil inne i rummets där målsäganden NN3 och annan person haft samlag.

Genom Erik Låks medgivande vilket medgivande vinner påtagligt stöd av de uppgifter som vittnena Engla Grund Nilsson samt Vanja Stark har lämnat är det vidare utrett att Erik Låks filmat den person med vilken målsäganden NN3 haft samlag och att denna person då stod naken på knä i en säng som man gör i en sexställning.

Genom vittnena Engla Grund Nilssons samt Vanja Starks berättelser får det även anses utrett att Erik Låks överfört filmen till sin kamrat innan filmerna på uppmaning av bland annat Engla Grund Nilsson och Vanja Stark raderades på Erik Låks och dennes kamrats telefoner.

Som en allmän utgångspunkt gäller att gärningsbeskrivningen ska tolkas i belysning av det lagrum och den brottsbeteckning som åklagaren har angett. Hur tolkningen av gärningsbeskrivningar närmare ska göras går det inte att ge några generella besked om. Vad som innefattas i ett gärningspåstående får i stället avgöras från fall till fall. En tolkning av en gärningsbeskrivning får dock inte leda till att en dom baseras på något för den tilltalade överraskande moment, som han eller hon inte har haft möjlighet att försvara sig emot (se t.ex. NJA 2014 s 664).

Vid domstolens prövning ska även Europakonventionens krav beaktas. I artikel 6 föreskrivs bl.a. att var och en som anklagas för brott har rätt att i detalj underrättas om innebörden av och grunden för anklagelsen mot honom. Den anklagade ska få tillräcklig tid och möjlighet att förbereda sitt försvar. Av Europadomstolens praxis följer att underrättelsen om anklagelsen ska avse både vilken gärning det är fråga om och den rättsliga kvalificeringen.

Det finns inga särskilda krav på i vilken form den tilltalade ska få reda på hur den gärning som åtalet avser kan kategoriseras rättsligt eller vilken bestämmelse som kan vara tillämplig. Information behöver alltså inte nödvändigtvis ges i gärningsbeskrivningen eller i anslutning till denna. Även om det är att föredra att så sker, kan det räcka att upplysningar lämnas till den tilltalade under huvudförhandlingen. En förutsättning är, som framgått, att informationen har lämnats på sådant sätt att den tilltalade har getts möjlighet att anpassa sitt försvar efter denna.

Åklagaren har såsom åtalet och gärningsbeskrivningen är utformad inte uttryckligen lagt Erik Låks till last att denne genom sitt förfarande olovligen och i hemlighet har filmat även den person med vilken målsäganden NN3 haft samlag. Det förhållandet att det av gärningsbeskrivningen framgår att målsäganden NN3 haft samlag med en annan person föranleder inte tingsrätten att göra någon annan bedömning.

Erik Låks har under huvudförhandlingen inte fått veta att hans handlande skulle kunna leda till att tingsrätten prövade om gärningsbeskrivningen i sig ger utrymme för att döma för kränkande fotografering även av den person som målsäganden NN3 haft samlag med eller annat brott, nämligen för grovt förtal, genom att han förevisat och överfört filmen till en av sina kamrater. Eftersom Erik Låks inte getts tillfälle under huvudförhandlingen att anpassa sitt försvar efter detta är tingsrätten därmed förhindrad att pröva om Erik Låks genom sitt förfarande gjort sig skyldig till kränkande fotografering av den person som målsäganden NN3 haft samlag med men även förhindrad att göra en annan rättslig bedömning, grovt förtal, av den påstådda gärningen än åklagaren har antagit och detta trots att Erik Låks får anses ha medgivit att han olovligen och i hemlighet har filmat annan person nämligen den som

målsäganden NN3 haft samlag med och sedan lämnat uppgift som är ägnad att utsätta denne för andras missaktning genom att överföra filmen till en av sina kamrater.

Frågan som återstår för rätten att pröva är om Erik Låks på sin film även fått med målsäganden NN3 på sätt åklagaren har påstått. Om så bevisas vara fallet ska Erik Låks dömas för kränkande fotografering mot målsäganden NN3 då hon – enligt vad rätten funnit utrett ovan – inte lämnat sitt samtycke till inspelningen och då inspelningen skett genom att Erik Låks utnyttjat det förhållandet att målsäganden NN3 saknat vetskap om och inte heller varit uppmärksam på att en inspelning skett samt då det står klart att Erik Låks uppsåt omfattar den omständigheten att inspelningen skedde i hemlighet.

Åklagaren har i avsaknad av teknisk bevisning efter genomgång av Erik Låks och dennes kamrats mobiltelefoner samt i avsaknad av den aktuella filmen till stöd för åtalet i denna del åberopat målsäganden NN3:s och vittnena Engla Grund Nilssons samt Vanja Starks berättelser.

Av deras berättelser framgår till en början att ingen av dem har sett den aktuella filmen men att Engla Grund Nilsson samt Vanja Stark har sett att filmen i vart fall fanns på mobiltelefonerna och Vanja Stark dessutom att hon på omslaget såg att den som filmat stått utanför rummet och att det var filmat genom en öppen dörr samt att hon såg en skymt av killen som NN3 var med på omslaget av filmen.

Engla Grund Nilsson har även uppgett att hon såg att killen som gick ut ur rummet eller bara stängde dörren höll i sin telefon och skrattade samtidigt som han upprepade gånger sa ”jag fick det på film” medan Vanja Stark uppgett att killarna sagt att de gjort det för att killen som de var med fyllde år samma dag eller dagen därpå och att de tyckte att det var roligt att killen fick till det på sin födelsedag. Vanja har även uppgett att Erik erkände att han filmade sexet mellan NN3 (tingsrättens benämning) och hans kompis.

MORA TINGSRÄTT
Rotel 6
Rotel 6:1

DOM
2021-12-08

Mål nr: B 594-21

Målsäganden NN3 har beträffande förhållandena inne i rummet uppgett att dörren var på samma sida som sängen, att det var en liten garderob mellan sängen och dörren, att hon försökte täcka sig med ett täcke när det kom in någon, att hela hennes kropp inte var bakom garderoben, att hon inte vet om hon hade täcket på sig eller om hennes huvud doldes bakom garderoben, att sängen stod ut från väggen, att garderoben gick från golv till tak och att hon hade huvudet upp/ in mot väggen samt att det var ljust i rummet när dörren öppnades.

Vad Erik Låks uppgett avseende sängens placering motsäger inte målsäganden NN3:s uppgifter.

Det har inte framkommit att det skulle finnas någon som helst anledning för vare sig målsäganden NN3 eller vittnena Engla Grund Nilsson eller Vanja Stark att lämna oriktiga uppgifter till nackdel för Erik Låks.

Tingsrätten finner att deras berättelser är levande, utförliga och detaljerade och framstår som sammanhängande och fria från motsägelser eller svårförklarliga moment.

Tingsrätten finner således vid en sammantagen bedömning av vad som framkommit i målet att det saknas anledning att betvivla riktigheten av de uppgifter som lämnats av målsäganden NN3 och vittnena Engla Grund Nilsson samt Vanja Stark. Uppgifterna bedöms som tillförlitliga och ska läggas till grund för bedömningen.

Tingsrätten finner vid en sammantagen bedömning av det ovan anförda, att den för åtalet åberopade bevisningen för att Erik Låks den 21 februari 2021 på Bengtsvägen 3, Sollerön, Mora kommun, på sätt åklagaren har påstått, uppsåtligen och olovligen samt i hemlighet d v s genom att han utnyttjat det förhållandet att målsäganden NN3 saknat vetskap om och inte heller varit uppmärksam på att en inspelning skett har fångat även NN3:s kropp eller i allt fall någon del av hennes kropp på film när NN3 befann sig inomhus i ett sovrum och hade samlag med en annan person, är så stark, att den i sig - om bevisning som talar mot åtalet inte föranleder till annat - är tillräcklig för att beviskravet ska vara uppfyllt.

MORA TINGSRÄTT
Rotel 6
Rotel 6:1

DOM
2021-12-08

Mål nr: B 594-21

Tingsrätten ska nu pröva om det som Erik Låks har invänt och om de förklaringar som han har lämnat ska leda till någon annan bedömning.

Erik Låks har invänt att han inte såg någon ytterligare person i rummet när han filmade och att han inte har tittat på filmen.

Tingsrätten anser att Erik Låks uppgifter kan lämnas helt utan avseende som en dålig efterhandskonstruktion mot bakgrund av att han, såvitt framkommit av vittnesmålet med Engla Grund Nilsson - direkt upprepade gånger uttalat ”jag fick det på film” och såvitt framkommit av vittnesmålet med Vanja Stark har erkänt att han filmade sexet mellan NN3 och deras kompis.

Tingsrättens slutsats blir därför att Erik Låks ska dömas för kränkande fotografering av målsäganden NN3 då det är uppenbart att filmningen inte var försvarlig.

Påföljd

Erik Låks finns antecknad under två avsnitt i belastningsregistret vilka uppgifter saknar betydelse för bedömningen i detta mål.

Erik Låks har närmare hört om sina personliga förhållanden uppgett att hans inkomst uppgår till 28 528 kr per månad brutto.

Tingsrätten gör följande bedömning

Genom denna dom döms Erik Låks för kränkande fotografering.

I förarbetena till bestämmelsen om kränkande fotografering sägs att straffet i många fall torde kunna stanna vid böter, men att exempelvis smygfilmning som under vissa omständigheter skett under en längre tid bör innebära ett så högt straffvärde att det ligger på fängelsenivå (prop. 2012/13:69 s. 40 f.). I rättsfallet RH 2015:57 uttalade Svea

MORA TINGSRÄTT
Rotel 6
Rotel 6:1

DOM
2021-12-08

Mål nr: B 594-21

hovrätt att ett fall av kränkande fotografering som sker genom att någon fotograferar eller kortvarigt filmar annan i normalfallet får anses ha ett straffvärde på 60 dagsböter.

Enligt 29 kap 7 § brottsbalken ska Erik Låks ungdom beaktas vid straffmätningen. Med beaktande av hans ungdom, 19 år, vid gärningen finner tingsrätten att straffmätningensvärde, för honom uppgår till 40 dagsböter.

Påföljden bestäms således till 40 dagsböter.

Enskilt anspråk

Till följd av utgången i skuldfrågan och Erik Låks vitsordande ska han utge yrkad ersättning till målsäganden NN3 för kränkning jämte ränta därefter.

Sekretess

Sekretessen enligt 21 kap 1 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska även i fortsättningen vara tillämplig på de uppgifter som förebringats vid huvudförhandlingen inom stängda dörrar och som kan röja identiteterna hos NN3. Detta innefattar såväl identitetsuppgifter som uppgifter som kan leda till att identiteten kan klarläggas genom vid huvudförhandlingen förebringade handlingar och i digitala inspelningar av ljud och bild vid förhör. Angiven sekretessbestämmelse ska också vara tillämplig på NN3:s identitetsuppgifter i parts/sekretessbilagan till domen.

Övrigt

Advokat Jan Nyman har med frångående av brottmålstaxan – såvitt nu är av intresse – yrkat ersättning med 7 838 kr för 5,5 timmars arbete och 2 610 kr för 2 timmars tidsspillan trots att tillämplig taxa i målet var 1 tim 15 minuter – 1 tim 29 minuter. Av 6 § i domstolsverkets föreskrifter om brottmålstaxa för offentliga försvarare i tingsrätt och hovrätt, DVFS 2020:23, framgår att taxan får överskridas om målet krävt avsevärt

MORA TINGSRÄTT
Rotel 6
Rotel 6:1

DOM
2021-12-08

Mål nr: B 594-21

mer arbete än normalt och skälig ersättning i målet överstiger den gräns för
överskridande av taxan som anges i bilagan d v s i detta fall 6 715 kr.

Tingsrätten finner med hänsyn till målets art och omfattning samt att Jan Nyman inte
anfört något som helst skäl till varför han frångått taxan, att Jan Nyman får anses
skäligen tillgodosedd med 4 475 kr för arbete enligt taxan. Eftersom tidspillan
motsvarande en timme ingår i arvodet är han endast berättigad till ersättning med
1 305 kr motsvarande 1 timmes tidspillan. Mot yrkad ersättning för utlägg finns ingen
erinran. Jan Nyman tillerkänns således ersättning med totalt 7 645 kr varav 4 475 kr för
arbete, 1 305 kr för tidspillan, 336 kr för utlägg och 1 529 kr för mervärdesskatt.

Med hänsyn till Erik Låks ekonomiska förhållanden ska han återbetala hela kostnaden
för försvararen till staten.

Det finns fängelse i straffskalan för den brottslighet som Erik Låks döms för. Han ska
därför betala föreskriven avgift enligt lagen om brottsofferfond.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (TR-01)

Överklagande, ställt till Svea hovrätt, ska ha kommit in till tingsrätten senast den 29
december 2021. Prövningstillstånd krävs.

På tingsrättens vägnar

Ulf Edsfors Nilsson

Hur man överklagar

Dom i brottmål, tingsrätt

TR-01

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Överklaga efter att motparten överklagat

Om ena parten har överklagat i rätt tid, har den andra parten också rätt att överklaga även om tiden har gått ut. Det kallas att anslutningsöverklaga.

En part kan anslutningsöverklaga inom en extra vecka från det att överklagandetiden har gått ut. Ett anslutningsöverklagande måste alltså komma in inom 4 veckor från domens datum.

Ett anslutningsöverklagande upphör att gälla om det första överklagandet dras tillbaka eller av något annat skäl inte går vidare.

Så här gör du

1. Skriv tingsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att hovrätten ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis.

Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.

Vill du ha nya förhör med någon som redan förhörts eller en ny syn (till exempel besök på en plats), ska du berätta det och förklara varför.

Tala också om ifall du vill att målsäganden ska komma personligen vid en huvudförhandling.

4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.

5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till tingsrätten. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Tingsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar tingsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till hovrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även hovrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i hovrätten

När överklagandet kommer in till hovrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

När krävs det prövningstillstånd?

Brottmålsdelen

I brottmålsdelen behövs prövningstillstånd i två olika fall:

- Den åtalade har dömts enbart till böter.
- Den åtalade har frikänts från ett brott som inte har mer än 6 månaders fängelse i straffskalan.

Skadeståndsdelen

Det krävs prövningstillstånd för att hovrätten ska pröva en begäran om skadestånd. Undantag kan gälla när en dom överklagas i brottmålsdelen, och det är kopplat en begäran om skadestånd till brottet. Då krävs inte prövningstillstånd för skadeståndsdelen om

- det inte krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen eller om
- hovrätten meddelar prövningstillstånd i brottmålsdelen.

Beslut i övriga frågor

I de mål där det krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen (se ovan), krävs det också prövningstillstånd för sådana beslut som bara får överklagas i samband med att domen överklagas. Beslut som kan överklagas särskilt kräver inte prövningstillstånd.

När får man prövningstillstånd?

Hovrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att tingsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om tingsrätten har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med tingsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.

Hur man överklagar hovrättens avgörande

Den som vill överklaga hovrättens avgörande ska göra det genom att skriva till Högsta domstolen. Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till hovrätten.

Senaste tid för att överklaga

Överklagandet ska ha kommit in till hovrätten senast den dag som anges i slutet av hovrättens avgörande.

Beslut om häktning, restriktioner enligt 24 kap. 5 a § rättegångsbalken eller reseförbud får överklagas utan tidsbegränsning.

Om överklagandet har kommit in i rätt tid, skickar hovrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Högsta domstolen.

Prövningstillstånd i Högsta domstolen

Det krävs prövningstillstånd för att Högsta domstolen ska pröva ett överklagande. Högsta domstolen får meddela prövningstillstånd endast om

1. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av Högsta domstolen eller om
2. det finns synnerliga skäl till sådan prövning, så som att det finns grund för resning, att domvilla förekommit eller att målets utgång i hovrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Överklagandets innehåll

Överklagandet ska innehålla uppgifter om

1. klagandens namn, adress och telefonnummer,
2. det avgörande som överklagas (hovrättens namn och avdelning samt dag för avgörandet och målnummer),
3. den ändring i avgörandet som klaganden begär,
4. de skäl som klaganden vill ange för att avgörandet ska ändras,
5. de skäl som klaganden vill ange för att prövningstillstånd ska meddelas, samt
6. de bevis som klaganden åberopar och vad som ska bevisas med varje bevis.

Förenklad delgivning

Om målet överklagas kan Högsta domstolen använda förenklad delgivning vid utskick av handlingar i målet, under förutsättning att mottagaren där eller i någon tidigare instans har fått information om sådan delgivning.

Mer information

För information om rättegången i Högsta domstolen, se www.hogstadamstolen.se